

Palestinanyň edil häzirki etmeli zady näme?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Palestinanyň edil häzirki etmeli zady näme? PALESTINANYŇ EDIL HÄZIRKI ETMELI ZADY NÄME?

«Gaza bilen begenmegiň» we «Gazalyalar üçin gynanmagyň»

arasýndaky psihologiki tapawut birinji gezek bolup geçenok, emma bu gezek gorkunç we kyýamata meñzeş derejä ýetdi
Esasynda we ýurt hökmünde Gaza ursdayyň üç referansy bolmaly: Palestina, Arap we halkara.

Birinji referansa seretsek: Döwlet baştutany Mahmut Abbas Wenesuelanyň döwlet baştutany Nikolas Maduro bilen geçirgen gepleşiginde «Hamasyň» ýöredýän syýasatynyň we edýän işleriniň palestin halkyna dahlyly ýok» diýdi.

Ikinji referans bolan araplar bolsa, müňlerçe öliniň we ýaralynyň ýany bilen weýran bolan jaýlara we hassahanalara garamazdan Arap bileleşiginiň ýygnanyşygyny geçirip bilmediler. Gaýtam bölünüşik bilen soñlanan daşary işler ministrleriniň ýygnanyşygyny geçirirmek bilen oñdular.

Halkara arena barada aýdanda bolsa, ABŞ 1948-nji ýıldan bări birinji gezek palestin tarapyna has duşmançylykly daraýan fronta ýolbaşçylyk edýär.

Şu üçüsiniň ýoklugunda Eýran özünde harby we strategik kararlary kabul etmek ygtyýarlygyny tapdy.

Daşary işler ministri häzirki ýagdaýy dolandırmak üçin prezident bolmadyk, hökümətinin möhüm çözgütləri kabul etmegi konstitusion taýdan gadagan edilen, prezident saýlawlarynyň oturdaşlary «Avn» hristian partiýasy tarapyndan boýkot edilen ýurduň paýtagty Beýrutda bir hepdä golaý wagt geçirdi.

Frontyň beýleki tarapynda birinji referans Binýamin Netanýahu. Adatdan daşary ýagdaýdaly hökümete Awigdor Liberman ýaly biri ýetenokdy, olam hökümət düzümine goşulandygyny mälim etdi.

Ysraýylada indi mesele «bürgütler» we «gögerçinler» meselesi bolmakdan çykyp, kimiň beýlekiden has köp ýok edýän, ýakyp-ýykýan we palestinalylary öýünden-öwzaryndan jyda düşürýän meselesi boldy.

Ysraýyl bombalamalarynda ýaralanan, arasynda çagalaryňam bolan palestinalylary Gaza sektorynyň günortasyndaky Han Ýunusdaky hassahanada bejergi alýar, 17.10.2023 ý. / Fotosurat: Haitham Imad, EPA-EFE

Häzir esasy ýeke zat jemgyýetçiliğiň gözünüň alnynda däl-de, aňyrsynda nämeleriň bolup geçýändigi.

Ýagny ABŞ gorkunç deportasiýa kararynyň bes edilmegi üçin basyş edip biljekmi ýa-da dowzahyň gapylary açyklygyna galarmy?

«Hamas» az-uçugam bolsa ylalaşyga gelermi ýa-da ysraýyllý ýykgynçy topara bahanalar tapdyrmagyny dowam etdirermi?

Edil häzir-ä atyşygy bes etmek, çözgüt, ýaraşyk gözleginde bolan güýçleri we faktorlary öz içine alýan syýasy çarçuwa ýok.

Şular ýaly ýürek gyýyjy ejizlik we boşluk meýdany Ebu Mazeni (Mahmud Abbas) «Hamasyň» edýän işiniň we ýöredýän syýasatynyň palestinalylara dahylynnyň ýokdugyny aýtmaga iteden zatdy.

Bu umytsyz we gynançly beýanay bir adamyň halkyna garşıy edilen iň gorkunç zulumy yza serpikdirmek üçin aýdyp biljek sözüdir.

FİLİSTİN

ORTADOĞU'DA
BITMEYEN VAROLUŞ MÜCADELESİ

Elbetde, bu beýanat ekstremistlere amatly pursat döretdi. Emma Ebu Mazen muny aýdanda çaknyşygy Gazanyň daşyna syçradanlary däl-de, hut Gazanyň içinde iň erbet deportasiýa karary zerarly kösenýän millionlarça adamyny göz öňüne tutýardy.

«Gaza bilen begenmegin» we «Gazalylar üçin gynanmagyň» arasyndaky psihologiki tapawut birinji gezek bolup geçenok, emma bu gezek gorkunç we kyýamata meňzeş derejä ýetdi.

Ebu Mazeniň aýdýan we palestinalylaryň adyndan inkär eden «Hamasyň» teraktlary ysrayyl harby ulgamy üçin täzelik däldi.

Tersine Jo Baýdeniň we Ýewropanyň has öň öwrenişilmedik syýasatlary ýöretmegini kanunylaşdyranam şu teraktlardy. Palestinanyň döwlet ýolbaşçysy bu bolup geçýänlerden çetde galyp bilmez, şonuň üçinem ol bir ýandan ABŞ-nyň prezidentine jaň edip adamkärçilikli pozisiýada galmagyny talap etse, bir ýandanam gorkunç labirintiň içinde Wenesuelanyň döwlet ýolbaşçysyna jaň edýär.

Semir ATAULLAH,
Liwanly žurnalist.
Çarşenbe, 18.10.2023 ý. Publisistika